DE REGEERINGS-VOORSTELLEN BETREFFENDE DE MUNTREGELING IN BRITSCH-INDIË.

Er zijn reeds bijkans vijf jaar verlopen sedert de Munt in Britsch-Indië voor de vrije zilver-aanmunting werd gesloten, doch nog altijd is het door dien maatregel beoogde doel slechts ten deele bereikt.

Herinneren we met een enkel woord aan het toen genomen besluit en aan de verwachtingen welke daaraan verbonden werden. ¹⁾

Aan de vrije zilver-aanmunting werd een einde gemaakt, maar de regeering bleef gemachtigd voor zooveel noodig tot nieuwe aanmuntingen over te gaan en de ropij bleef wettig betaalmiddel voor ieder bedrag. Voorts werden naast de zilveren muntspeciën geen gouden muntspeciën als wettig betaalmiddel erkend, maar de Engelsche sovereign, alsook gouden muntmetaal, zouden in de staatskassen in betaling worden aangenomen, of wel bij aanbieding verwisseld worden tegen 's lands zilveren muntspeciën of tegen de staatsbilletten, die steeds tegen 's lands munt inwisselbaar zijn, in de verhouding van één sovereign voor 15 ropijen, zegge van 1 sh 4 pce per ropij.

De bedoeling was de waarde van de ropij los te maken van die van het zilver, aan het betaalmiddel een schaarschheidswaarde gegeven wordende in vergelijking met zijne metaalwaarde, en men vleide zich dat deze artificiëele waarde van de ropij eerlang zou stijgen op 1 sh. 4 pce en zich daarop zou handhaven, verdere verheffing belet wordende door de gemaakte regeling ten aanzien van de aanneming van goud in de staatskassen.

Zou eenmaal die toestand bestendigd zijn, dan zou allicht

¹⁾ Cf. «De sluiting der Munt in Britsch-Indië». Economist 1893, blz. 503 v.

worden overgegaan tot de invoering van den gouden standaard. Nochtans zou het van omstandigheden afhangen, of dit dan geschieden zou op den voet der voorloopig voor het goud aangenomen verhouding tot de ropij, dan wel de nominale waarde van de ropij eerst verder opgevoerd zou worden tot 1 sh. 6 pce.

De voorname reden waarom door de Indische regeering verlangd was, dat de waarde van de ropij werd losgemaakt van die van het zilver en in eene vaste verhouding gebracht tot die van het goud, bestond in de groote verliezen welke de jaarlijks aan Engeland verschuldigde betalingen in goud aan de schatkist berokkendden, sedert in 1873 de vroegere genoegzaam vaste waardeverhouding tusschen de beide edele metalen verbroken was; voorts wenschte men den handel te bevrijden van de heftige schommelingen in den wisselkoers welke uit de verstoring van die vaste waardeverhouding waren voortgevloeid.

Intusschen moet er nadrukkelijk op gewezen worden, dat de Indische regeering destijds den maatregel waartoe besloten werd, alleen had voorgesteld omdat de Engelsche regeering niets weten wilde van eene internationale bimetallieke muntregeling. Zij harerzijds had daarentegen sedert jaren er op aangedrongen, dat de Engelsche regeering hare medewerking zou verleenen om door dergelijke regeling aan de nadeelige gevolgen van den sedert 1873 ontstaan zijnde munttoestand een einde te maken. En het was juist de jongste vernieuwde weigering der Engelsche regeering om in die richting hare samenwerking te verleenen, die toen voor Indië een anderen uitweg uit de bestaande moeilijkheden nog zooveel te noodzakelijker maakte, omdat voorzien werd dat alsnu de goudprijs van het zilver eene verdere daling zou ondergaan, vooral wanneer, zooals verwacht werd en ook geschied is, de Ver. Staten van Amerika hunne zilverinkooopen gingen staken.

Door de staatscommissie welke door de Engelsche regeering belast was geweest met het onderzoek van den voorgestelden maatregel, het bekende Lord Herschell committee, zoo genoemd naar den voorzitter, was het advies gegeven, dat al waren aan den maatregel groote bezwaren verbonden, deze toch niet zoodanige beteekenis hadden dat er reden bestond

om zich tegen de uitvoering te verzetten. Te meer achtte men daartoe niet te mogen overgaan, omdat geen betere middelen aan te geven waren, waardoor de Indische regeering, zelfstandig handelende, haar doel kon bereiken. De commissie vond voorts ook daarom geen aanleiding tot weigering der gevraagde machtiging, dewijl de maatregel — zeide zij — niet strekken zou tot kunstmatige verhooging van de koopkracht der ropij, maar alleen om de vermindering dier koopkracht tegen te houden. Immers waren er naar hare meening kentekenen dat, wel niet sedert vele jaren, maar dan toch in den allerlaatsten tijd, deze niet onveranderd was gebleven, en verdere voortgang dier beweging werd gevreesd. Maar ten einde zoo min mogelijk verandering te brengen in de bestaande koopkracht van de ropij moest de koers voor het goud dan ook niet gesteld worden op 1 sh. 6 pce, zooals door de Indische regeering was voorgedragen, doch, althans voorshands, op 1 sh. 4 pce. De trekkingen van den India-council waren het jaar te voren in doorslag geschied tot den koers van 1 sh. 3 pce.

Twee leden der commissie, de tegenwoordige Lords Farrer en Welby, hadden intusschen aan haar verslag een nota toegevoegd waarin zij betoogden, dat eene noodzakelijke aanvulling van den maatregel moest bestaan in de vorming door de Indische regeering van eene goud-reserve ten einde zij in de gelegenheid zou zijn de zilveren munt, die voortaan slechts de rol zou vervullen van teekengeld, op aanvraag tegen goud in te wisselen. Aan dien wenk werd echter geen gevolg gegeven.

De algemeene verwachting der voorstanders van den maatregel was, dat eerlang goud van zelf in genoegzame hoeveelheid naar Indie zou toevloeien om het welslagen van het plan te verzekeren. Niet echter dat men rekende op een onmiddellijk succes. Het werd integendeel voorzien, dat aanvankelijk gestuit zou worden op de gevolgen der terugstrooming naar Indië van een meer of min aanzienlijk bedrag aan ropijen, die in de circulatie der omliggende landen een plaats hadden gevonden; daar slechts gangbaar zijnde op de metaalwaarde, zouden ze nu naar Indië terugvloeien. Doch als eenmaal deze beweging, die niet lang zou aanhouden, een einde had genomen en dat ook in de circulatie het zilver opgenomen was dat, in het vooruitzicht der sluiting van de Munt, in den allerlaatsten

tijd in buitengewone hoeveelheid naar Indië was verzonden, dan zou spoedig de ropij op den koers van 1 sh 4 pce stijgen en in de normale behoefte aan nieuw muntmetaal slechts door toestrooming van goud voorzien kunnen worden.

Doch het is thans, na vijf jaar, nog altijd zoo ver niet gekomen.

De eerste uitwerking der sluiting van de Munt was, dat tegelijk dat de goudprijs van het zilver eene scherpe daling ondervond van p. m. 38 op p. m. 33 pce, een oogenblik zelfs op $30\frac{1}{2}$ pce, de ropij-koers steeg van ongeveer $14\frac{1}{2}$ pce op 16 pce ¹⁾, doch was deze koers slechts nominaal. Toch weigerde de India-council aanvankelijk daar beneden te gaan met zijne trekkingen, of hield hij althans op een koers van $15\frac{7}{8}$ pce, maar hij vond aldus geen afnemers. Reeds in Augustus besloot hij den verkoopprijs te verlagen tot 15¹/₂ pce, doch ook deze limite bleek onhoudbaar. Eerlang moest hij de markt wel volgen, wilde hij zijne trekkingen voortzetten. En terwijl toen de prijs van het zilver successivelijk daalde tot 27 pce in 't begin van Maat 1894 — inmiddels was in de Vereenigde Staten de Sherman-wet ingetrokken en werd nu in Indië besloten tot heffing van een inkomend recht van 5 pCt. op zilver — ging de ropijkoers op $13\frac{1}{2}$ à 14 pce. In de daarop volgende maanden ondervond de prijs van het zilver eenige reactie, maar de ropij-koers bleef dalende. In Mei was deze beneden de 13 pce gevallen, tegen $28\frac{1}{2}$ pce zilverkoers. Daarop volgde een klein redres, trouwens evenzeer in den prijs van het zilver; maar einde 1894 en begin 1895 stond de ropij-koers andermaal onder de 13 pce terwijl de zilverprijs toen op ongeveer $27\frac{1}{2}$ pce viel. Hiermee is echter ook de laagste ropij-koers bereikt geworden — een oogenblik in Januari 1895 $12\frac{1}{2}$ pce — en einde 1895 was die weder gestegen op bijkans 14 pce bij een toenmaligen prijs van het zilver van ca $30\frac{1}{2}$ pce. Gedurende het jaar 1896 waren de schommelingen van den ropij-koers zeer aanzienlijk, maar ten slotte was die gestegen tot $15\frac{3}{8}$ pce. Zeer opmerkelijk is het dat dit gansche jaar door de fluctuatien van den prijs van het zilver veel minder beduidend waren;

¹⁾ De ropij-koers van 1 sh. 4 p. (16 pence) komt overeen met den Londenschen prijs voor het zilver van ca 43 p.

daarentegen was de loop dezer prijzen ongunstiger. In het midden des jaars was de zilverprijs ongeveer $31\frac{1}{2}$ pce bij een ropij-koers van p. m. 14 pce; aan het eind des jaars was de prijs van het zilver tot $29\frac{7}{8}$ pce gedaald. Het écart tusschen de beide koersen was aldus merkelyk toegenomen en in 1897 werd het nog veel grooter, inzonderheid toen tengevolge van den overgang van Japan tot den gouden standaard de prijs van het zilver een oogenblik tot zelfs beneden de 24 pce daalde. De ropij-koers, die in Mei weder gevallen was op $14\frac{3}{8}$ pce, bij een zilverprijs van p. m. $27\frac{1}{2}$ pce, stond tegenover den zilverprijs van 24 pce op $15\frac{1}{6}$ pce. Hierbij moet echter in aanmerking genomen worden dat de India-council destijds zijne trekkingen gedurende eenige maanden geheel staakte. Toen in December hij die hervatte was de eerste koers slechts een fractie boven 15 pce. Doch spoedig liep hij weder op tot slechts weinig beneden de 16 pce, en in de laatste maanden is hij tusschen $15\frac{5}{8}$ en $15\frac{7}{8}$ pce blijven dobberen.

Dat de India-council zijne trekkingen staakte liever dan tot iederen koers de markt te volgen, is niet alleen in het vorige jaar voorgekomen maar reeds vroeger en voornamelyk, als hierboven gezegd, in de eerste periode na de sluiting van de Munt. In het geheel is sedert 1893 voor rekening der Indische regeering te Londen een bedrag van 16 millioen pd. st. door leening opgenomen ter vervanging van nagelaten trekkingen.

Resumeerende, moet erop gewezen worden dat door de sluiting van de Munt inderdaad is verkregen, dat de ruilwaarde van de ropy volkomen is losgemaakt van die van het zilver, maar niet hare vaste waardeverhouding tegenover het goud. Dientengevolge dus ook geen vastheid van wisselkoers tusschen Indië en Engeland en, ander noodwendig gevolg, geen vaste maatstaf voor de berekeningen der regeering ten aanzien der betaling van de jaarlijks in goud verschuldigde bedragen.

Nog een andere verstoring van een normalen gang van zaken zou uit den bestaanden munttoestand zijn voortgevloeid. Zekerheid bestaat er dat de waarde van de ropij in verhouding tot het goud niet boven een bepaald aangegeven punt kan komen, d. i. dat de ropij-koers niet boven 16 peuce kan stijgen, maar niet dat die waardeverhouding geen mindere kan worden, dat

die koers niet dalen kan. Hieraan wordt het toegeschreven — en zeker niet zonder reden — dat de toestrooming van kapitaal van Engeland naar Indië veel minder belangrijk is dan overigens door de omstandigheden gewettigd ware. Men meent zelfs dat, voornamelijk telkens wanneer de wisselkoers het maximum-punt nadert, er bepaalde kapitaals-onttrekking aan Indië is waar te nemen. De geldgevers zouden dan gebruik maken van den koers, die voor geen verdere wijziging in hun voordeel vatbaar is, maar integendeel wel weder tot hun nadeel zou kunnen omslaan, om hunne vorderingen op Indië te realiseeren. Dit wat betreft de beleggingen op langen termijn. En wat aangaat korte kredietverleeningen, zoo maakt de gezegde stand van zaken het volkomen onmogelijk dat in de behoefte daaraan voor Engelsche, of in het algemeen voor buitenlandsche rekening voorzien worde. De banken en handelaars wachten er zich wel ernstig voor, hunne kapitalen tijdelijk naar Indië over te brengen om een rente-avans te genieten dat, hoe aanzienlijk ook, niet in verhouding staat tot het verlies dat zij op den wisselkoers kunnen lijden.

Van daar dan dat niet alleen de ontwikkeling van landbouw en nijverheid wordt belemmerd door een ongenoegzame toestrooming van kapitaal, maar bovendien aan de geldmarkt telkens weder zeer sterke spanning aan de orde is. In het drukke handels-seizoen is het vorige jaar en dit jaar opnieuw, de disconto- en beleeningsrente gestegen tot 12 pCt. en zelfs hooger. Verleden jaar trachtte de regeering in dien toestand eenigermate te voorzien door eene uitbreiding der ongedekte biljetten emissie met een bedrag van twee millioen Rx (tientallen ropijen), maar tot een dergelijk hulpmiddel kan men niet herhaaldelijk overgaan. Bovendien, alzoo handelende ging de regeering dwars in tegen het doel dat zij tracht te bereiken; immers wat zou het geven de circulatie der zilveren ropijen te beperken, wanneer daartegenover het papieren fiduciaire ruilmiddel werd vermeerderd.

De regeering is daarom bedacht geweest op het nemen van maatregelen welke kunnen strekken tot meer doelmatige en verder strekkende, en tevens blijvende voorziening in den toestand. Zij werd trouwens daartoe aangezet door de publieke opinie in Britsch-Indië zelf. Met klimmenden aandrang hebben

zich laatstelijk uit den handel stemmen doen hooren om haar tot handelen te bewegen.

Blijkbaar hebben ook de voorstellen, in het vorige jaar door Frankrijk en de Ver. Staten aan Engeland gedaan tot heropening der Munt in Indië voor de vrije zilver-aanmuntung, veel tot de genomen beslissing bijgedragen. De Indische regeering verwierp die voorstellen ¹⁾. Zij achtte het niet wenschelijk terug te keeren tot de waardeverhouding tusschen de beide edele metalen gelijk die vóór 1873 bestond en die zoo sterk afwijkende was, niet alleen van hun tegenwoordige marktwaarde, maar ook van de bestaande waardeverhouding tusschen de ropij en het goud. En allerminst wilde zij meewerken om daartoe een poging te doen door heropening der Munt, dat ware dus door geheel terug te komen van de regeling van 1893, omdat zij in de beperkte bimetalieke vereeniging van uitsluitend Frankrijk en de Ver. Staten geen waarborg zag dat het doel bereikt zou worden. Alles zou dus op losse schroeven staan, en bij mislukking der beoogde pogingen ware Indië gebracht in den toestand dien men juist in 1893 had willen ontwijken. Aan dergelijke proefneming wenschte de regeering zich niet te wagen. Welke ook de vroegere sympathiën in Indië voor eene internationale bimetalieke regeling waren geweest, tegenover zulke voorstellen wenschte men nu zich te houden aan de beginselen der regeling van 1893 en te blijven streven naar vastheid van wisselkoers met Engeland en, om daartoe te geraken, naar beslisten overgang tot den gouden standaard.

Erkend werd het intusschen, dat men nu nog slechts verkeerde in een periode van overgang en dat daaraan groote nadeelen verbonden waren. Maar deze zouden te boven gekomen worden wanneer de regeling in de aangenomen richting voltooid werd.

Door haar tegenwoordig voorstel beoogt de Indische regeering thans wel niet op eenmaal het einddoel te bereiken, maar toch daartoe een belangrijken stap te doen.

¹⁾ Cf. «De Fransch-Amerikaansche onderhandeling met Engeland betreffende eene internationale muntregeling». *Economist*, 1898 bl. 21 v.

Zij vraagt, dat de Engelsche Secretaris van Staat voor Indië de machtiging erlange om tot een maximum bedrag van 20 millioen pd. st. geld op te nemen door leening, voor het speciale doel van regeling van het muntwezen. Van die machtiging zou dan dadelijk gebruik gemaakt moeten worden tot een bedrag van 5 millioen pd. st. en deze som in sovereigns naar Indië over te maken zijn.

Dit goud zou voor de Indische regeering een reservefonds vormen. De bedoeling is namelijk dat het volstrekt niet in de werkelijke geldcirculatie zou overgaan; immers niet alvorens gewijzigde omstandigheden veroorloven zouden dienaangaande eene nadere beschikking te nemen.

Ten andere zou echter de regeering tegelijk overgaan tot eene ontmunting en versmelting van ropijen tot een bedrag van 10 millioen Rx. Het aldus versmolten zilver zou verkocht worden, en in aanmerking nemende dat in de laatste vier jaren in doorslag voor een waarde van 6 millioen Rx. aan zilver in Indië is ingevoerd, meent de regeering dat zij die verkoop ter plaatse zelve zou kunnen bewerkstelligen. Zij rekent er op dat die versmolten 10 millioen Rx een reëel bedrag van 6 millioen Rx zouden opbrengen. (De Londensche zilverprijs zou zich daartoe moeten handhaven op ten minste p. m. 26 pee).

De loop van zaken zou dan de volgende wezen. De 5 millioen pd. st. goud beginnen met in het dekkingsfonds der biljetten 10 millioen Rx gemunt geld te vervangen. Nu worden deze 100 millioen ropijen versmolten en het zilver verkocht voor 6 millioen Rx., welke voor dien aankoop onttrokken moeten worden aan de geldcirculatie. Zijn deze 6 millioen Rx. bij de schatkist ingekomen, dan vervangen ze weder in het dekkingsfonds een equivaleerend bedrag goud en behoeft daarvan slechts het bedrag te blijven berusten dat noodig is ter vervanging der verloren 4 millioen Rx., hetgeen berekend wordt p. m. 2.700.000 pd. st. te zullen bedragen. Per saldo is dan de actieve geldcirculatie met 6 millioen Rx. verminderd en in het dekkingsfonds der biljetten 4 millioen Rx aan zilvergeld door goud vervangen; terwijl bovendien de regeering nog — volgens de gemaakte berekening — eene additioneele goudreserve van 2.300.000 pd. st. zou overhouden.

Tot welk bedrag in het geheel zou nu deze operatie moeten

worden doorgevoerd? De regering zegt hieromtrent het volgende. Het totale bedrag der ropijen, die deel uitmaken van den eigenlijken geldomloop, wordt geacht 120 crores d. i. 120 millioen Rx. te bedragen. Daarbij komt 10 millioen Rx. ongedekte biljetten. Met juistheid te bepalen met hoeveel dit bedrag verminderd zou moeten worden om de circulatie zoodanig in te krimpen dat de ropijkoers niet onder 16 pence kon vallen, gaat niet aan. Maar er zijn in doorslag voor ongeveer 24 millioen Rx. biljetten in omloop, gedekte en ongedekte te zamen, met inbegrip van het bedrag dat in de schatkist zelve wordt gehouden. Konden deze 24 millioen Rx. biljetten op eens verwisseld worden tegen 16.000.000 pd st. goud (d. i. berekend tot den koers van 16 pce per ropij) zoo is het ondenkbaar te veronderstellen, dat het handelsverkeer niet zou vereischen dat althans voor een deel dit bedrag aan goud in de actieve circulatie werd behouden. Dit bedrag aan goud uit te voeren zonder dat de ropijkoers boven 16 pce steeg ware dus onmogelijk, en steeg die koers hooger, dan werd de uitvoer van zelf gestuit. Veilig mag dus aangenomen worden — besluit de regering — dat eene verwisseling van 24 crores ropijen tegen goud het maximum is dat vereischt wierd om de vastheid van den wisselkoers op 16 pce te verzekeren; maar zij acht het meer dan waarschijnlijk dat reeds eene verwisseling tot een lager bedrag daartoe voldoende ware.

Zij verwacht daarom dat de voorgenomen operatie ten hoogste nog eens een tweede jaar herhaald zou moeten worden, en dat alsdan reeds eene zoodanige inkrimping der circulatie te weeg gebracht zou zijn, dat langs den gewonen weg invoer van sovereigns gevolgd ware ter voorziening in de behoefte aan ruilmiddel. Eerst wanneer dit stadium bereikt ware, zou zij goud willen loslaten om in de actieve circulatie over te gaan.

Maar wanneer dan ook het zoo ver gekomen ware, dan zou Indië den gouden standaard verkregen hebben. Dat wil zeggen, niet een goud-circulatie zooals Engeland heeft, maar toch den gouden standaard op de wijze als in Frankrijk het geval is. Uit de goud-circulatie zou voorzien kunnen worden in de behoefte voor uitvoer in die tijdvakken des jaars waarin uit de handelsbeweging betrekkelijke overmaat van ruilmiddel voortvloeit, terwijl in de tegenovergestelde tijdvakken goud naar

Indië zou terugkeeren. Voorts zou verwacht mogen worden dat de toestand, eenmaal aldus geworden zijnde, langzamerhand nog voortdurend krachtiger wierd. De behoefte toch aan ruilmiddel neemt in Indië jaarlijks toe. In deze zich telkens weder voordocnde behoefte zou slechts voorzien kunnen worden door vermeerdering van de goudcirculatie, en dientengevolge zou de verhouding tussehen het gouden en het zilveren ruilmiddel steeds gunstiger worden voor het eerstgenoemde.

Nog wordt er uitdrukkelijk op gewezen, dat voor de verwezenlijking van den gedachten loop van zaken geen beletsel zou bestaan in de jaarlijks terugkeerende behoefte aan remise naar Engeland ter voldoening van Indië's goudschuld ten bedrage van 16 à 17 millioen pd. st. per jaar. De eigenlijke voldoening van deze geschiedt in producten, en er zou geen reden zijn om aan te nemen dat de handelsbalans van Indië door de voorgestelde regeling gewijzigd wierd. Feitelijk zou de loop van zaken de volgende worden: wanneer de trekkingen van den India-Council op een gegeven oogenblik de handelsbehoefte aan remises naar Indië overtroffen, zou er gouduitvoer uit Indië volgen; maar daartegenover zouden andere momenten staan dat in de handelsbehoefte aan remises naar Indië niet voldoende voorzien werd door de genoemde trekkingen, en dan zou goud naar Indië stroomen.

Wat betreft de kosten der uitvoering van de voorgestelde operatie, zoo zegt de regeering dat deze geen andere zouden wezen dan de reute welke betaald zou moeten worden over de in Engeland door leening op te nemen gelden, t. w. 550.000 pd. st. 's jaars indien het totale bedrag van 20 millioen pd. st. op te nemen ware, en zou, gelijk vermoed wordt, in werkelijkheid niet meer dan 5 millioen pd. st. geleend behoeven te worden, alsdan slechts ongeveer 130.000 pd. st. 's jaars. Daarnevens zou echter ook staan het kapitaalsverlies dat uit de versmelting der ropijen zou voortvloeien, doch hoe dit te boeken ware acht de regeering een quaestie van later zorg. Zij geeft daarbij te kennen, dat zij zou meenen aanspraak te mogen maken op de medewerking van het Rijk om het muntwezen van Indië in goeden toestand te brengen, ook in zover dat een deel van den last daarvan door het Rijk werd gedragen. Intusschen zou voor het oogenblik het verlies eigenlijk

hierop neerkomen, dat gerealiseerd werd het verlies hetwelk feitelijk reeds bestaat door het verschil tusschen de metaalwaarde der ropijen die in 's lands kassen worden gehouden en de hoogere nominale waarde die daaraan kunstmatig is gegeven.

Nevens dit voorstel van de Indische regeering zelve moeten nog twee andere voorstellen genoemd worden welke van particulieren zijn uitgegaan en, wat de bekendmaking daarvan betreft, er aan zijn voorafgegaan.

In hoofdzaak zijn ze van gelijke strekking als het regeeringsvoorstel, maar in de bijzonderheden bestaan er toch groote verschillen.

Het eene is van den heer A. M. Lindsay, onder-secretaris en kassier van de Bank van Bengalen te Calcutta ¹⁾. Reeds in 1876 werd door hem een voorstel in denzelfden geest gedaan en sedert heeft hij er herhaaldelijk op aangedrongen, dat zijn plan tot uitvoering mocht komen.

Zijn doel is aan de ropij vastheid van wisselkoers op Engeland te geven zonder eigenlijken overgang van Indië tot den gouden standaard en inzonderheid zonder dat gouden munt in de circulatie van Indië worde opgenomen. Zooals hij nu laatstelijk zijn voorstel gewijzigd heeft in aansluiting aan de muntregeling van 1893, komt het in hoofdzaak op het volgende neer.

De Indische regeering zou zich verbinden, door middel van een opzettelijk daartoe te Londen te vormen bureau, ten allen tijde en tot ieder bedrag te Londen wissels op Indië te verkoopen tot den koers van $16\frac{1}{4}$ pce per ropij; ten andere in Indië zelf, eveneens ten allen tijde en tot ieder bedrag, wissels op Londen te verkoopen tot den prijs van $15\frac{3}{4}$ pce per ropij. De trekkingen zouden geschieden in zicht wissels of, wanneer noodig in verband met de maatregelen die voor de richtige betaling te nemen zouden zijn, in wissels op korten termijn. Ten einde te Londen de noodige fondsen te hebben ter dekking der trekkingen uit Indië, zou een leening worden aangegaan van 5 of 10 millioen pd. st. waarvan het bedrag in Londen gedeponeerd bleef. Zouden de trekkingen uit Indië zoodanigen omvang nemen dat dit fonds met uitputting bedreigd werd,

¹⁾ Zie A. M. Lindsay. «How to fix Sterling Exchange». Calcutta. 1898.

alsdan zou daarin het bewijs gelegen zijn dat er overmaat van circulatie in Indië bestond en zou de regeering moeten overgaan tot hare inkrimping. Daartoe zouden alsdan tot het noodige bedrag ropijen versmolten, en de hierdoor verkregen zilver-baren naar Londen ter verkoop opgezonden moeten worden, het provenu strekkende ter vermeerdering van de aldaar gevormde goud-reserve. De heer Lindsay teekent hierbij aan, dat deze voorziening in het wezen der zaak overeen zou komen met die welke in Nederland getroffen is door de wet van 1884 ten aanzien van het muntwezen aldaar. Zou het bedrag der versmeltingen van ropijen en daaruit voortvloeiende zilververkoopen zoo aanzienlijk worden dat — tengevolge van het verlies op het zilver — dit middel onvoldoende bleek om de goud-reserve op voldoende hoogte te houden, dan zou hierin tegemoet gekomen moeten worden door verdere geldopneming door leening in Engeland. Zou daarentegen de aanvraag naar wissels te Londen zoo groot zijn, dat in de betaling dier trekkingen in Indië niet voorzien kon worden uit de aldaar beschikbare middelen, dan zou voor het provenu der wissels, voor zooveel nodig, te Londen zilver gekocht, en dit naar Indie verzonden moeten worden ter nieuwe aanmuntung van ropijen.

De zaak komt hierop neer, dat volgens het voorstel Lindsay het ruilmiddel in Indië uitsluitend zou blijven bestaan uit zilveren munt (behalve de bestaande billetten), maar het bedrag daarvan gehandhaafd wierd binnen zoodanige grenzen dat de ruilwaarde der ropij in verhouding tot het goud nooit minder zou bedragen dan overeen kwam met een ropijkoers van $15\frac{3}{4}$ pce, en nooit meer dan overeen kwam met $16\frac{1}{8}$ pce voor dezen koers.

Volgens het voorstel Lindsay, zoowel als volgens het regeeringsvoorstel, wordt de ropij op de vastgestelde waardeverhouding tegenover het pond sterling gehandhaafd door eventueele ontmuntung van het daartoe vereischte bedrag ropijen; maar zou de kunstmatige schaarschheid-waarde der ropij haar een ruilwaarde gaan geven hooger dan de vastgestelde waardeverhouding tegenover het goud, alsdan wordt dit door het regeeringsvoorstel belet door opneming in de circulatie van soevereigns, door het voorstel Lindsay door nieuwe aanmun-

ting van ropijen. Het kleine koersverschil tusschen de tweecërlei wisseltrekkingen van het Lindsay-voorstel dient natuurlijk alleen ter bestrijding van de kosten der zilververzendingen.

Uit de toelichting van het voorstel-Lindsay is hier, in verband met hetgeen reeds geschreven is ten aanzien van het regeeringsvoorstel, alleen dat op te teekenen wat betrekking heeft op hetgeen volgens den ontwerper, vergelijkenderwijze, de voordeelen zouden zijn van zijn plan. Als zoodanig noemt hij in de eerste plaats, dat in de circulatie in Indië geen goud opgenomen wordende, het gevaar wordt vermeden dat het daaraan onttrokken worde om tot spaar-fonds te dienen, zegge om in de „hoards" over te gaan. Bovendien, zegt de heer Lindsay, voor de eigenlijke geldcirculatie in Indië is er ook volstrekt geen behoefte aan goud. Alleen voor de verrekeningen met het buitenland zou het vereischt kunnen worden, maar Londen het centrum zijnde der internationale verrekeningen, wordt in dergelijke behoefte het best voorzien door alle betalingen over en weer in goud te doen plaats vinden te Londen.

Een tweede groot voordeel zou zijn, dat geen goud aan de Engelsche markt onttrokken werd. Alleen reeds om de goudreserve in Indië te houden, moest dit volgens het regeeringsvoorstel wèl geschieden. Volgens het Lindsay-voorstel bleef echter die reserve bij de Engelsche bank gedeponceerd.

Ook voor de transactiën in zilver zou Londen de aangewezen plaats zijn; speciaal de aankopen van zilver voor nieuwe aamunting van ropijen zouden in Indië zelf groote bezwaren opleveren.

De Indische regeering echter, die in eene opzettelijke vergelijking treedt van haar voorstel met het voorstel-Lindsay, daaraan ook eene uitvoerige nota van het regeeringslid voor de financiën, Sir J. Westland, gewijd zijnde, acht dat de door haar ontworpen regeling verre verkieslijk zou zijn.

Ten eerste wijst zij er op, dat uit het Lindsay-voorstel eene onbepaalde verbintenis voor de regeering zou voortvloeien voor de inwisseling van ropijen tegen goud, immers om daartegen te Londen goud uit te betalen. En al zou het nu ook feitelijk kunnen geschieden, althans bij slot van rekening, dat daaruit geen inwisseling tot grooter bedrag zou volgen, hieromtrent bestaat geen zekerheid; in ieder geval zou de verbintenis

tijdelijk zeer bezwarend kunnen zijn. Volgens haar eigen voorstel houdt de regeering de uitvoering der regeling in haar eigen hand, maar volgens het Lindsay-voorstel zou zij over de uitvoering geen meester zijn.

Dat de goud-reserve in Londen gehouden werd, zou ook een bezwaar, niet een voordeel zijn. Op die wijze zou door deze reserve veel minder vertrouwen opgewekt worden dan wanneer die in Indië zelf aanwezig was; men zou niet de zekerheid hebben dat ze niet voor andere doeleinden werd aangesproken, en hare beteekenis zou veel geringer worden geacht.

Voorts, wordt gezegd, gaat het Lindsay-voorstel uit van de veronderstelling dat de ropij reeds in de gewenschte waarde-verhouding staat tegenover den sovereign, wat echter het geval niet is. En zoolang de ropij nog niet blijvend op den minimum koers van $15\frac{3}{4}$ pce is gekomen en juist door ontmunting daarop gebracht moet worden, is het onnoodig om zich te verbinden om de te versmelten ropijen tot dien koers te betalen.

Een ander bezwaar acht de regeering gelegen in de voorgestelde wisseltrekkingen in verband met de geregelde trekkingen van den India-council. Uit die tweeërlei operaties zou een koersverlies kunnen voortspuiten, waarvan de mogelijkheid door het regeeringsplan werd uitgesloten.

Nog zou volgens het Lindsay-voorstel aan de regeering opgedragen worden een voortdurend ingrijpen in de regeling der geldcirculatie, terwijl volgens haar eigen voorstel veel meer eene automatische regeling van zaken zou volgen.

Eindelijk zou de regeering er ook bepaald groote waarde aan hechten, dat effectief de gouden standaard wierd verkregen en het goud in de geldcirculatie zelve een plaats zou innemen.

Het tweede voorstel is dat van den heer L. C. Probijn uit Londen, een schrijver die zich sedert verscheidene jaren met het Indisch muntwezen heeft bezig gehouden. ¹⁾

De heer Probijn wenscht niet dat bijzondere maatregelen genomen worden om de ruilwaarde der ropij in verhouding tot het goud op de gewenschte hoogte op te voeren. Maar hij verlangt dat reeds thans bepaald worde, welke definitieve regeling van zaken zal plaats hebben wanneer het zoover is gekomen.

¹⁾ Zie «L. C. Probijn. Indian coinage and currency». Londen 1897.

Hij zou hiervan reeds dadelijk een gunstigen invloed verwachten ter spoedige hereiking van dat tijdstip. De daarbij door hem ontworpen regeling heeft voorts hoofdzakelijk ten doel het gevaar te keeren dat het goud, in de circulatie in Indie opgenomen, daaraan weder onttrokken worde voor de „hoards”.

Hij verlangt daartoe, dat de sovereigns geen wettig betaalmiddel zullen worden in Indië. De Indische regeering zou echter de sovereigns moeten aannemen tot vasten koers (in de verhouding van 16 pence per ropij) en in gelijke koers-verhouding goud-baren of ander gouden muntmetaal. Het aldus ingekomen goud zou in hoofdzaak versmolten worden tot goud-baren ter waarde, tot gezegden koers, van tien duizend ropijen. Het zou een deel uitmaken van de metaaldekking der biljetten. De betaling ervan zou intusschen geschieden in speciale biljetten ten bedrage van tien duizend ropijen, welke ter keuze van den houder inwisselbaar zouden zijn tegen zilveren munt of tegen goud. Maar de inwisseling in goud verlangd wordende, zou het ter keuze zijn van de regeering om die te doen plaats vinden in baren of in Engelsche sovereigns. Het ingekomen goud zou speciaal verbonden blijven voor die goud-biljetten, en alleen voor zooveel deze tegen zilveren munt ingewisseld werden, naar het algemeene dekkingsfonds overgaan. Wanneer dientengevolge het algemeene dekkingsfonds niet meer voor de helft uit zilveren munt zou bestaan, zou de regeering gemachtigd zijn tot nieuwe aanmunting van zilveren munt over te gaan, echter tot geen hooger bedrag dan noodig om het dekkingsfonds weder op gezegde verhouding te brengen. Het verschil tusschen de metaalwaarde en de nominale waarde van het aan te munten zilveren geld zou alsdan in goud gedeponeerd blijven in een speciaal waarborgfonds. Dit fonds zou ook aangevuld kunnen worden door goud-inkopen uit de gewone middelen der schatkist. Wanneer voor langer dan een jaar het algemeene dekkingsfonds aanhoudend voor minder dan de helft uit zilver bestaan zou hebben, zou de regeering er toe over kunnen gaan alle uitstaande biljetten alsook de zilveren muntspecien tegen goud inwisselbaar te verklaren, mits de inwisseling steeds zou geschieden in bedragen van tienduizend ropijen, en de op die wijze te ontvangen zilveren muntspecien zouden dan in het dekkingsfonds het afgegeven goud vervangen. Hiertoe overgegaan wor-

dende, zou het speciale waarborgfonds als zoodanig worden opgeheven en deel uitmaken van het algemeene dekkingsfonds.

Dit voorstel komt hierop neer, dat de effectieve geld-circulatie zou blijven bestaan uit zilveren muntspeciën en biljetten. Doordat de gelegenheid werd gegeven goud te verwisselen tegen speciale biljetten, welke echter ook inwisselbaar zouden zijn tegen zilveren munt, wierd belet dat de ropij boven den vastgestelden goudkoers steeg. Ten andere zouden aanvankelijk die goud-biljetten ook weder tegen goud inwisselbaar blijven, waardoor de gelegenheid bleef bestaan door gouduitvoer het correctief aan te brengen tegen eventueele overmaat van ruilmiddel. Eerst dan wanneer de stand der metaaldekking van de biljetten, zegge de samenstelling van het algemeene dekkingsfonds, zou aangeven dat het gevaar voor overmaat van ruilmiddel volkomen geweken was, zou het goud algemeen beschikbaar worden gesteld.

De Indische regeering zegt ten aanzien van dit plan, dat daardoor niet op betere wijze dan door haar eigen voorstel voorkomen wierd, dat goud ontijdig in de algemeene circulatie zou overgaan. Voorts dat de afgifte van goud in baren in plaats van in een voor de circulatie geschikt muntstuk geen voorbehoedmiddel zou zijn om het overgaan in de hoards te voorkomen; die groote goudbaren zouden toch ook verdeeld kunnen worden. Zij ziet verder in het plan eene onnoodige complicatie en zij meent dat de eenvoudigste regeling van zaken de beste is. Bovendien acht zij dat een werkelijke overgang tot den gouden standaard alleen dan verkregen zal zijn, wanneer ook gouden standaardmunt een deel zal uitmaken van het ruilmiddel.

Zooals hierboven reeds gezegd werd, is de Indische regeering in den laatsten tijd herhaaldelijk aangespoord geworden om tot eene nadere regeling van het muntwezen over te gaan.

Welke beoordeeling thans in Indië zelf aan hare voorstellen ten deele is gevallen, is hier voor het oogenblik nog niet bekend. Maar een feit is 't dat van te voren door verschillende handels-autoriteiten, zoowel als door de voornaamste dagbladen, gewezen is op die nadeelen van den bestaanden stand van zaken waaraan tegemoet te komen juist het doel is der regeering.

Met bijzonderen nadruk werd er van verschillende zijden op gewezen, dat de sluiting der Munt in 1893 en het streven om door beperking der geldcirculatie aan de ropij een schaarsheid-waarde te geven en deze op te drijven tot den koers van 16 pce, zonder dat nochtans er eenige waarborg bestaat voor de eventueele handhaving dezer ruilwaarde van het betaalmiddel in zijn verhouding tot het goud, een allernoodlottigsten invloed heeft gehad op de toestrooming van kapitaal naar Indië en zelfs onttrekking daarvan heeft veroorzaakt, voorts aan de eigenlijke geldmarkt herhaaldelijk groote stoornis en spanning heeft teweeg gebracht.

Mindere eenstemmigheid heerschte er echter betreffende de keuze der middelen om aan dien stand van zaken een einde te maken.

In een adres aan de Regeering van de Kamer van Koophandel te Madras dd° 29 Januari ll. wordt aangegeven, dat inderdaad de hoofdzaak welke verkregen moet worden is onbetwifelbare vastheid van den wisselkoers op Engeland. Eene regeling van zaken in den geest van het Lindsay-plan wordt daarom door haar aanbevolen.

In gelijken zin heeft de heer Allan Arthur, President van de Kamer van Koophandel van Bengalen zich uitgesproken in de vergadering dezer Kamer op 28 Februari ll. Of het Lindsay-plan het geschikte middel aan de hand doet om uit den bestaanden toestand van onzekerheid te komen, liet hij in het midden. Maar de zaak is, zeide hij, dat Indië in het bezit moet komen van eene muntregeling die vertrouwen wekt. Door de regeling van 1893 is slechts half werk verricht en zoolang het doel, dat daarbij beoogd werd, niet bereikt is, blijft Indië verstoken van de toestrooming van vreemd kapitaal. Toch heeft Indië voor de ontwikkeling van landbouw, handel en mijnwezen groote behoefte aan meer kapitaal. Maar de gouden standaard moet een réaliteit worden om dit te verkrijgen. Laatstelijk, bij de behandeling van het Budget in den Wetgevenden Raad van Indië, is de heer Allan Arthur ook weder uitvoerig tot dit onderwerp teruggekomen. Een serie van handelscijfers werden door hem medegedeeld ten betooge, dat de ontwikkeling van zaken in Indië in de allerlaatste jaren verrebeneden het normale peil is gebleven. En alleen aan de on-

zekerheid van den munttoestand kon dit, meende hij, geweten worden.

Ook door de Kamer van Koophandel van Bombay is, in dato 2 Maart l.l. een Adres gericht aan de Regeering waarbij gewezen wordt op den noodlottigen invloed van de muntregeling van 1893. Doch zij zegt: men kome in werkelijkheid tot den gouden standaard, maar dan moet ook absolute zekerheid gegeven worden voor de aangenomen goudwaarde van de ropij; òf wel, men keere terug tot den ouden zilveren standaard.

Aarzeling of wel in de richting door den heer Lindsay aangegeven het middel van herstel van den in 1893 in het leven geroepen toestand te zoeken zij, sprak ook uit een artikel waarin in het N^r van 5 Maart l.l. het bekende handelsorgaan „The Times of India” het voorstel van den genoemde besprak.

Geen aarzeling, maar bepaalde afkeuring van iedere poging om redres van den bestaanden toestand te zoeken in betere verzekering van den gouden standaard, evenzeer als van dien toestand zelf, vindt men daarentegen b. v. in een adres aan de Regeering dd° 14 Februari l.l. van de United Planters' Association of Southern India, alsmede in een ingezonden stuk van den Heer M. de P. Webb. van Kurrachee in The Times of India van 16 April l.l. Terugkeer tot den zilveren standaard wordt in die beide stukken aanbevolen als het eenige afdoende middel. Een lage wisselkoers van de ropij wordt daar op de bekende gronden verdedigd.

De voorstellen der Indische regeering zijn thans door den Engelschen minister voor Indië, Lord George Hamilton, in handen gesteld eener commissie onder het presidium van Sir Henry H. Fowler, die zitting had in het Kabinet dat aan de regeering was toen de Munt werd gesloten en die in 1894 in Lord Rosebery's kabinet zelf minister voor Indië werd.

Aan de Commissie is opgedragen te overwegen, of het doel der Indische regeering het best bereikt kan worden door de maatregelen door haar voorgesteld; voorts in het algemeen te beraadslagen en rapport uit te brengen over het tegenwoordige muntstelsel in Indië, en over de vermoedelijke gevolgen der voorgestelde wijziging daarvan ten aanzien van den binnenlandschen handel en van de belastingen van het land; met

vrijheid om wijzigingen op het Indische regeeringsvoorstel voor te dragen of andere voorstellen, die zij raadzaam zou achten ter vaststelling eener goede muntregeling voor Indië en om voor zooveel doenlijk te komen tot vastheid van wisselkoers tusschen Indië en Engeland.

De beoordeeling die in Engeland ten deele is gevallen aan de samenstelling der commissie is over het geheel niet zeer gunstig geweest. De Voorzitter is een man van groote en algemeen erkende bekwaamheden, maar die gezegd wordt een zeer geprononceerde meening te hebben ten voordeele van Indië's overgang tot den gouden standaard. Sir David Barbour is onder de leden der commissie, en deze benoeming van den oud-minister van financiën in Indië wordt algemeen goedgekeurd wegens zijn kennis van zaken, alsook omdat hij bekend is als een principieel voorstander van het bimetallisme en met het oog hierop zijne benoeming een bewijs is van onpartijdigheid. Doch het is er verre vandaan, dat de andere leden allen evenzeer geacht worden de meest geschikte personen te zijn om over het zeer moeilijke hun voorgelegde vraagstuk licht te verspreiden. Ook heeft de omschrijving van het aan de commissie verleende mandaat dadelijk tot critiek aanleiding gegeven, o. a. van de zijde van Sir Robert Giffen, bekend als voorstander van terugkeer in Indie tot den zilveren standaard; in een brief voorkomende in *The Times* van 12 dezer komt hij o. a. op tegen de beperking van het mandaat ten aanzien van het doel waarnaar door een nieuwe muntregeling gestreefd moet worden, die in de laatste hierboven aangehaalde woorden schijnt opgesloten te zijn. ¹⁾

Bij de beoordeeling van het voorstel der Indische regeering

¹⁾ Blijkens eene mededeeling van Lord George Hamilton op 17 Mei in het Lagerhuis en een brief van hem dd° 16 Mei ter beantwoording van een adres van bankdirecteuren en andere vertegenwoordigers van de City, ligt de boven bedoelde beperking van het mandaat der commissie niet in zijne bedoeling. De commissie, zegt hij, moet geacht worden volkomen vrijheid te hebben haar oordeel uit te spreken over de voorgestelde regeling, alsmede tot het doen van andere voorstellen. En, naar hij opzettelijk bijvoegt, is daarbij ook wel degelijk te letten op de belangen der Londensche geldmarkt.

is, naar het mij voorkomt, de eerste vraag die zich stelt, deze: of het uitvoerbaar zal zijn.

De regeering wil in het tijdsverloop van één jaar en zulks vermoedelijk twee jaar achter elkander, 100 millioen ropijen versmelten en dit zilver verkoopen; zij rekent er op die verkoopen ter plaatse te kunnen bewerkstelligen. Deze verwachting is gegrond op het feit dat de laatste vier jaren de invoer van zilver, ofschoon de Munt toen toch reeds gesloten was, in doorslag een equivalence bedrag heeft bereikt. Maar dat gedurende dit tijdvak de zilver-invoer in Indië zich op deze hoogte heeft kunnen handhaven, wordt algemeen reeds als een der opmerkelijkste verschijnselen in de muntgeschiedenis van den lateren tijd beschouwd. En de vraag is, welke invloed het zal hebben op de gewoonte der Indische bevolking om nog steeds het zilver te beschouwen als geschikt om aangewend te worden voor de bewaring harer besparingen, voor hare „hoards“, wanneer de regeering zelve begint de ropijen te versmelten en het metaal te verkoopen? Doch aangenomen dat hierin geen verandering komt, dan zal toch altijd ten aanzien van de algemeene marktwaaarde, van den goudprijs van het metaal, de invloed hoogst belangrijk moeten wezen van het ophouden der vraag daarnaar voor Indische rekening. Deze vraag heeft in de laatste jaren nog steeds weinig minder dan een vierde van de totale productie geabsorbeerd, en ze was aan de Londensche markt nog altijd de meest constante vraag. Verdwijnt deze vraag nu van de algemeene zilvermarkt, dan kan eene vernieuwde zeer aanzienlijke daling van den goudprijs van het metaal niet uitblijven.

Nog gewichtiger mogelijk, althans voor Indië zelf, is de vraag: of de maatregel, gesteld hij zou uitvoerbaar wezen, zij het dan ook met grooter geldelijke opoffering dan men zich voorstelt, aan het doel zou beantwoorden.

Wat dit betreft, ééne opmerking vooraf. De regeering stelt het voor alsof de groote spanning welke inzonderheid de laatste twee jaren in het levendige handelsseizoen aan de geldmarkt heeft geheerscht, bepaaldelijk het gevolg is van den munttoestand, al hebben ook bijkomende omstandigheden daar eenigermate toe bijgedragen. Maar vergeten moest het toch niet worden, dat dergelijke tijdelijke stoornissen aan de Indische

geldmarkt niet alleen van den laatsten tijd dagteekenen, veeleer een normaal verschijnsel zijn. Daarvoor bestaat dan ook eene speciale oorzaak, welke onafhankelijk is van den munttoestand. Te weten: de gebrekkige inrichting van het Indische bankwezen, gelijk herhaaldelijk is aangetoond in de geschriften van Mr. N. P. van den Berg ¹⁾. Toegegeven moet het echter worden dat, gegeven het Britsch-Indische bankwezen, een munttoestand, die vastheid van wisselkoers met het buitenland onmogelijk maakt, en inzonderheid een stand van zaken als waarop door de regeering wordt gewezen, dubbel bezwarend moest zijn voor de geldmarkt.

Zonderling klinkt het niettemin op den eersten aanblik dat, terwijl geklaagd wordt over eene beperkte geldcirculatie, men het geneesmiddel wil zoeken in maatregelen waarvan het eerste gevolg moet wezen verdere inkrimping dier circulatie. Toch, zou ik meenen, is in deze de redeneering der Indische regeering eene volkomen juiste.

De Manchester Guardian ²⁾ de regeerings-voorstellen behandelende, schreef dat ze zouden berusten op eene geheel nieuwe opvatting der quantitative theorie van geld en prijzen. Er wordt gezegd — luidde de critiek — dat de waarde der ropij in verhouding tot het goud afhankelijk is, niet van het aanbod van goud of zelfs van de omstandigheid of in het geheel wel goud in ruiling tegen ropijen te bekomen is, doch uitsluitend van het aantal ropijen dat, op een of andere wijze, deel uitmaakt van de geldcirculatie in Indië. En omdat nu gebleken zou zijn dat die hoeveelheid ropijen te groot is om hare ruilwaarde te handhaven op 16 pence per ropij, zou inkrimping der circulatie noodzakelijk zijn. Welnu, dit is de redeneering van de Indische regeering niet. Integendeel wordt door haar gezegd, dat geen vaste ruilwaarde tusschen de ropijen en het goud mogelijk is zoolang er niet een band is gelegd tusschen de ropij en den soevereign. Zoolang alleen de ropij het betaalmiddel is in Indië, ook thans zelfs terwijl de waarde der ropij los is gemaakt van die van het zilver en zij alleen eene zelf-

¹⁾ Cf. inzonderheid: Mr. N. P. van den Berg «The money market and paper currency of British India» Batavia 1884.

²⁾ Nummer dd° 4 Mei.

standige schaarsheid-waarde heeft, kan er geen vastheid van waardeverhouding met het goud bestaan. Daartoe is noodig dat aan de ropij eene andere plaats wordt gegeven in de geld-circulatie des lands dan die welke zij thans inneemt; de ropij moet worden teekengeld en de standaardmunt moet worden de sovereign. Deze moet als standaardmunt de ropij met hare zelfstandige schaarsheid waarde vervangen. Doch dit kan niet geschieden, zoolang niet eerst aan de ropij eene ruilwaarde tegenover de goederen is gegeven, welke hooger zou zijn dan die van 16 pence Engelsch goudgeld wanneer niet op die koersverhouding de sovereign in ruiling tegen ropijen werd aangenomen. Eerst moet dus de zelfstandige ruilwaarde van de ropij, hare waarde in verhouding tot alle goederen, verhoogd worden. En om dit te bereiken moet de circulatie der ropijen worden ingekrompen. Wanneer dat doel bereikt is, komt er plaats in de Indische geldcirculatie voor den sovereign, alsdan wordt deze de eenige standaardmunt en vervult de ropij slechts de rol van teekengeld, zij het dan ook steeds als wettig betaalmiddel voor onbeperkt bedrag. En alsdan zal het ook gedaan zijn met de moedwillige beperking of inkrimping der circulatie omdat, daarin ieder tekort door den sovereign kan worden aangevuld.

Een dergelijke toestand van het muntwezen in een land is echter alleen mogelijk, wanneer de waarde van het teekengeld formeel verbonden is aan die van de standaardmunt door eene onherroepelijke verbintenis van den Staat om, desverlangd, het teekengeld in de vastgestelde waardeverhouding van het tweëerlei metaal, zegge tot de daarvoor bepaalde nominale waarde, tegen standaardmunt in te wisselen. Of althans, bij gebreke aan dergelijke formeele verbintenis, wanneer het vaststaat dat de regeering desvereischt de noodige maatregelen zal nemen om de algemeene ruilwaarde van het teekengeld te handhaven op de aangenomen waardeverhouding tegenover het goud, en dat tevens op een of andere wijze de goede werking van dergelijke muntregeling verzekerd is. Wij laten nu de vraag daar, of eene zoodanige muntregeling in theorie gezond, in de praktijk gewenscht mag heeten, en of niet altijd daaraan bezwaren en gevaren verbonden blijven die het beter ware te voorkomen; wij weten trouwens dat dergelijke muntregeling,

waar die in onze Europeesche staten gevonden wordt, nooit vooruit bedoeld is.

Maar nu is ten aanzien van Britsch-Indië dit de toestand: dat de regeering eene formeele verbintenis ter onbeperkte inwisseling van het teekengeld, niet aan wil gaan; en dat eene feitelijke regeling van zaken waardoor dit overbodig wordt, aldaar niet gevonden wordt.

Dat zij dergelijke formeele verbintenis niet wil aangaan, blijkt uit hare critiek van het Lindsay-plan; immers was juist een harer voornaamste bezwaren daartegen, dat daaruit eene onbeperkte verplichting ter inwisseling der ropijen zou voortvloeien. En dat de feitelijke regeling van zaken, waardoor eene formeele verbintenis in zeker opzicht overbodig wordt, niet bestaat, kan niet beter aangewezen worden dan door den stand van zaken in Indië te vergelijken met hetgeen elders wordt waargenomen. Letten wij slechts op den toestand in Nederland. Naar dezen is, gelijk wij reeds opmerkten, door den Heer Lindsay ook opzettelijk verwezen. Doch hetgeen hij daarover en over den stand van zaken in Nederlandsch-Indië zegt, is niet volkomen juist.

Welnu, in Nederland is de handhaving van het, wat zijne metaalwaarde betreft, sterk gedeprecieerde teekengeld tot een zeer hoog bedrag mogelijk, omdat de eigenlijke geldcirculatie hoofdzakelijk bestaat uit bankbiljetten (op Ult^o Dec. l.l. 211 miljoen gulden bankbiljetten plus 15 miljoen muntbiljetten tegen 57 miljoen zilver- en 23 miljoen goudgeld) en omdat de Nederlandsche Bank, die wettelijk verplicht is tot het houden eener minimaal-dekking harer biljetten van 40 percent, er voor waakt het goud, dat deel uitmaakt harer werkelijke, veel hoogere, metaaldekking, steeds beschikbaar te houden ter voorziening in de eventueele behoefte aan metaal voor uitvoer naar buitenslands en daarvoor dan ook beschikbaar stelt, voorts voorkomt dat het goud in de binnenlandsche circulatie het zilver verdringe.

Maar aan de Britsch-Indische regeering staat geen Nederlandsche Bank ter zijde en daar bestaat de geldcirculatie voornamelijk uit de zilveren muntspéciën (1200 miljoen ropijen zilver tegen 240 miljoen ropijen biljetten), en zoodra de sovereign in de actieve circulatie opgenomen is, zal de regeering machteloos wezen om te voorkomen dat, eventueel, een

ieder het goudgeld vasthoudt en weigert het voor uitvoer beschikbaar te stellen. Doch dit niet alleen; de circulatie zou hovendien nog aan een ander gevaar zijn bloot gesteld. Welk het bedrag der zilverhoards is en welk deel daarvan uit gemunt geld bestaat, weet men niet; doch zooveel is wel bekend, dat te rekenen valt met honderde millioenen ropijen in die hoards. Welnu, het gevaar zou groot wezen dat er een beweging ontstond om deze in de hoards door sovereigns te vervangen. Het is, zooals wij gezien hebben, juist niet het minst met het oog op dit gevaar dat Lindsay en Probyn de complicaties hunner voorgestelde regelingen hebben uitgedacht.

Het moet dus betwijfeld worden of inderdaad de muntregeling welke de regeering voorstelt, aan haar doel zou beantwoorden.

Doch keeren wij nog eens terug tot het punt der inkrimping van de circulatie. Als gezegd, wordt door de regeering slechts eene tijdelijke inkrimping bedoeld, en juist met het oogmerk om daardoor te komen tot eene samenstelling van het ruilmiddel waarin de overmaat der zilveren muntspecien niet meer de opname van den sovereign zal beletten, terwijl alsdan de mogelijkheid tot uitzetting der circulatie door verdere toevloeiing van sovereigns zou ontstaan. Dit neemt echter niet weg dat het eindresultaat in deze slechts bereikt kan worden doordat aan het betaalmiddel, hoe dan ook samengesteld, eene hoogere ruilwaarde tegenover de goederen gegeven zal zijn dan die van het tegenwoordige betaalmiddel. Had de ropij thans reeds eene ruilwaarde gelijk aan die van 16 pce, de sovereign zou, onder de muntregeling van 1893, van zelf naar Indie toestroomen. Maar juist omdat dit niet geschiedt moet die muntregeling gewijzigd worden; de ruilwaarde der ropij moet gelijk gebracht worden aan die van 16 pce. Doch appreciatie der ruilwaarde van de ropij, vermeerdering van haar koopkracht, beteekent m. a. w. daling der Indische prijzen. En de vraag moet gesteld worden, welke daarvan de invloed zal wezen op de ontwikkeling van landbouw, nijverheid en handel? Dat hier een factor in werking zou komen waarvan te dezen opzichte niet rechtstreeks een gunstigen invloed verwacht kon worden, is ontegenzeggelijk. Nochtans ware het mogelijk, waarschijnlijk zelfs, dat de beteekenis daarvan teniet gedaan werd door de toestrooming van nieuw kapitaal in Indië en de

ontwikkeling van landbouw, nijverheid en handel, welke daaruit zou volgen. Maar om deze toestrooming van nieuw kapitaal te doen ontstaan, zal het een vereischte wezen dat de vastheid van den Indischen wisselkoers vertrouwd wordt. En dat de regeling van zaken, zooals die door de regeering voorgesteld wordt, de aanleiding tot wantrouwen te dien opzichte zou wegnemen, we hebben zoo even uiteengezet dat dit betwijfeld moet worden.

Het vraagstuk dat het hier betreft is van te meer gewicht voor Indië omdat het land cijnsplichtig is aan het buitenland, met name aan Engeland. Dat is te zeggen, niet cijnsplichtig in de letterlijke beteekenis des woords, maar in economischen zin. Toch is dat zoogenaamde „tribute” dat Indië jaarlijks aan Engeland heeft op te brengen geen bezwaar, dewijl het hier in hoofdzaak betreft de rente van kapitalen die gediend hebben ter vermeerdering der voortbrenging des lands. Maar dan dient er ook voor gewaakt te worden, dat geen andere oorzaken de economische ontwikkeling des lands tegenwerken. Wanneer dit geschiedt in een „cijnsplichtig” land, zijn de gevolgen dubbel bezwarend. De quaestie der beteekenis van het „tribute” dat Indië aan Engeland te betalen heeft is eene in meer dan één opzicht belangrijke. Om niet te wijldloopig te worden kunnen we er hier echter niet verder in doordringen; toch diende het punt even vermeld te worden.¹⁾

Waar de Engelsche regeering te beslissen zal hebben over de door de Indische regeering gedane voorstellen, zal zij bovendien deze bezwaarlijk alleen kunnen beschouwen van het zuiver Indische standpunt. Houdt men zich daaraan, dan kan het moeilijk ontkend worden dat ten minste het streven, dat aan die voorstellen ten grondslag ligt, meer of min gewettigd is; het is de logische voortbeweging in de richting der muntregeling van 1893.

Doch laat men dat standpunt los, zoo verkrijgt het vraagstuk nog veel ernstiger en in ruime mate, veelzijdiger beteekenis.

In de eerste plaats stelt zich dan de vraag: welke de invloed

¹⁾ Cf. ten aanzien der economische beteekenis van het „tribute” Prof. J. Shield Nicholson. *Principles of Political Economy* Vol. II Book III, Chapter XXVI (Londen 1897), alsmede A. Zagnoni „Een Protectionistische Theorie der Wisselkoersen”, *Economist* 1897 bl. 565.

zou wezen van dezen hoogst belangrijken stap in de richting der algemeene zilver-ontnuinting? Britsch-Indië verkoopt wordende van het witte metaal, wat wordt er dan van de waardeverhouding daarvan tot het goud? Wat wordt er dan verder van de toekomst van het zilver in geheel het Oosten?

En, andere vraag welke zich onmiddellijk hieraan aansluit, in welke mate zal dan niet de vraag naar het goud weder in intensiteit winnen, de strijd om het goud andermaal ontbranden?

Van dubbele beteekenis is deze laatste vraag voor Engeland zelf. Immers zouden de nauwe handelsverbindingen tusschen de beide landen en de onderscheidene financieele betrekkingen waarin ze tot elkander staan, er onvermijdbaar toe leiden dat de Londensche markt in de eerste plaats de gevolgen der Indische goudvraag te verduren kreeg. En, men bedenke het wel, het zou niet alleen zijn een vraag naar vijf of tien of twintig millioen pd. st. goud voor eens; maar Indië, eenmaal werkelijk tot den gouden standaard overgegaan, zou vermoedelijk blijvend en aanhoudend goud aan de Londensche markt onttrekken.

Niet te verwonderen is het dan ook dat bepaaldelijk in de Engelsche bankkringen, voorts onder de goud-monometallisten in Engeland, de Indische regeeringsvoorstellen dadelijk met groote oppositie zijn ontvangen. Niet minder, natuurlijk, worden ze door de bimetallisten afgekeurd. Maar dezen blijven zich zelven slechts consequent; en gold het alleen een theoretische quaestie, niet een vraagstuk van overwegend belang voor de algemeene welvaart, zij zouden zich bovendien kunnen troosten met aan hun tegenstanders er op te wijzen, dat zij sedert lang het gevaar hebben voorspeld waarvan dezen toen niet weten wilden en dat hen nu heeft verrast.

Wat zal de Engelsche regeering nu doen? Daar Indië niet wil blijven bij eene muntregeling waaraan iedere degelijke grondslag ontbreekt, en evenmin terug wil naar den zilveren standaard, en in Engeland zelf men er zich tegen verzet dat het tot den gouden standaard overga; zal zij nu eindelijk erkennen dat de muntquaestie voor alles is eene internationale quaestie en, zij het dan ter elfder ure, hare medewerking niet langer weigeren om door algemeene aaneensluiting terug te keeren van de noodlottige muntpolitiek die het laatste vieren-

deel dezer eeuw heeft zien geboren worden. Eene zaak is zeker. Toen in de zitting van het Lagerhuis van 29 Maart 11. Lord George Hamilton eene bimetallicke verstandhouding eene onmogelijkheid noemde, daar zonder Frankrijks toetreding daartoe er niet aan te denken viel, doch Frankrijk de oude verhouding van 15½ niet wilde loslaten, en Indië van terugkeer tot deze niet wilde weten, toen heeft hij den stand van zaken onjuist gekenschetst. Er is geen bewijs dat Frankrijk van het vasthouden aan die verhouding eene conditie sine qua non maakt; er is integendeel reden om aan te nemen dat dit zoo niet is. Voorts is ook in Amerika door den officieelen vertegenwoordiger der regeering reeds te kennen gegeven, dat die verhouding moet worden los gelaten, en laatstelijk is van de zijde der Duitsche bimetallicten hetzelfde gezegd. Maar overigens moet men het afwachten. Met spanning zal het verslag van het nieuwe Indian Currency Committee worden te gemoet gezien.

Het bovenstaande stuk werd reeds half Mei geschreven en afgedrukt, maar is wegens plaatsgebrek blijven liggen.

Thans worde er nog een enkel woord aan toegevoegd ten aanzien van hetgeen sedert gebleken is van het onthaal, dat aan het regeerings-voorstel is ten deele gevallen.

Meer en meer is dit gebleken hoogst ongunstig te zijn. Dat tevens men de zaak van het allergrootste gewicht achtte, zoowel voor de daarbij betrokken Engelsche belangen als voor de zuiver Indische belangen, daarvan getuigen de talrijke artikelen welke tijdschriften, week- en dagbladen daaraan wijdden. Zoo ging, een paar weken lang, er schier geen dag voorbij dat The Times niet een of meer lugezonden stukken over het onderwerp bevatte. En bijkans zonder uitzondering was iedere beoordeeling eene veroordeeling.

Maar het bleef ook niet bij de uitingen van de Pers.

Weldra werd bekend dat door een aantal der voornaamste bankiers, kooplieden en directeurs van Engelsche en Engelsch-Indische banken een Adres was gericht aan de Regeering. Daarin werd gezegd dat, ten eerste, men zeer ontstemd was

over de samenstelling der Commissie aan welke het onderzoek der voorstellen van de Indische regeering was opgedragen. Met het oog op „de groote handels- en financiële beteekenis” van het onderwerp, had men in die commissie grootere plaats gegeven willen zien aan mannen met praktische kennis van den Indischen handel en van het gewicht der bewegingen van het muntmetaal voor den handel van beide Indië en Engeland. In de tweede plaats werd gezegd, dat wanneer besloten zou worden tot maatregelen, waaruit zou voortvloeien het aangaan van leeningen in Engeland om het bedrag in goud naar Indië over te maken, dit door de ondertekenaars hoogst gevaarlijk geacht zou worden; „een groote verstoring van den handel zou daarvan het onmiddellijk gevolg zijn.” Het adres was — om slechts enkele namen te noemen — o. a. geteekend door: den Governor van de Bank of England, N. M. Rothschild & Sons, Glijn, Mills, Currie & Co., Robbarts, Lubock & Co., Alexanders & Co., Barclay & Co., Baring Brothers & Co., Fruhling & Goschen, Hongkong and Shanghai Banking Corporation, Bank of Australasia, London and county Banking Company, London Joint Stock Bank, City Bank, Agra Bank, enz. enz.

Thans zijn ook de eerste berichten ontvangen van hetgeen in Indië zelf over de voorstellen is gezegd en geschreven. Het blijkt daaruit dat aldaar er letterlijk eenstemmigheid bestaat in de afkeuring der door de regeering ontworpen regeling en dit wel op de meest besliste wijze.

Het gaat niet aan van die oordeelvellingen alhier een uitvoerig overzicht te geven. Slechts enkele hoofdpunten kunnen opgeteekend worden. Beginnen wij echter met te vermelden, dat onder de eersten, die hun afkeurend oordeel hebben uitgesproken, behooren de Kamer van Koophandel te Madras, het Financiële comité van de Kamer van Bengalen, en de Bombay Native Shares, Stock and Exchange Broker's Association.

Een hoofdbezwaar wordt het geacht, dat door de voorgestelde maatregelen eene definitieve regeling van zaken volstrekt niet verkregen zou worden. Het zou blijven eene proefneming om tot het gewenschte einddoel te komen, en daardoor alleen reeds wordt de zaak veroordeeld. Immers het wordt erkend — en dit vindt algemeene toestemming — dat het nadeel van den bestaanden toestand grootendeels veroorzaakt wordt doordat het

kapitaal angstvallig is in Indië eene plaatsing te zoeken, hetzij blijvend, hetzij tijdelijk, omdat er geen vastheid van wisselkoers verzekerd is. Maar dit kwaad wordt niet weggenomen door eene proefneming waarvan de uitslag onzeker blijft. Wil men komen tot den gouden standaard dan — schrijft de zooeven genoemde Association — staan er slechts twee wegen open: men vorme eene zeer aanzienlijke goudreserve in Indië en besluite tot de onbeperkte verplichting tot inwisseling der ropijen tegen goud, of de ropij worde in Engeland zelf als wettig betaalmiddel toegelaten tot den koers van 16 peuce.

Een ander bezwaar is, dat de proefneming gepaard zou gaan met eene aanvankelijke toeneming van de inkrimping der geldcirculatie. Uit dien hoofde wordt tegen de proefneming op haar zelve te velde getrokken. En tevens bestrijdt men de juistheid der te dezen opzichte door de Regeering gevolgde redeneering. Men wijst op het foutieve der stelling, dat inkrimping der circulatie op zichzelf zou leiden tot blijvende verhooging van de goudwaarde der ropij. Door de regeering — wordt gezegd — is geen acht gegeven op het verschil der onderlinge verhouding tusschen landen met gelijken muntstandaard en zoodanige landen, waarvan het eene den gouden standaard heeft doch het andere eigenlijk in het geheel geen muntstandaard.

In verband met dit punt wordt er ook op gewezen, dat, zeker, versmelting van ropijen en verkoop van het daardoor verkregen zilver in Indië tijdelijk een invloed ten goede zoo hebben in de gewenschte richting, namelijk door de wijziging welke daaruit zou voortspruiten in de verhouding tusschen de in- en uitvoeren, maar ook alleen maar zolang als die verkoopen zouden aanhouden.

Ten eerste wordt intusschen te velde getrokken tegen die zilver-verkoopen op zichzelf. Daarvan toch zou het onmisbaar gevolg wezen, dat de goudprijs van het zilver verdere, en waarschijnlijk opnieuw zeer aanzienlijke daling ondervond. Die daling nu zou een rechtstreeksch nadeel zijn voor de Indische bevolking met haar opgezamelde schatten van ongemunt zilver, voorts de uitvoerhandel van Indie naar China en andere zilverlanden beperken, en in het algemeen op Indie's uitvoeren in verhouding tot die der zilverlanden nadeeligen invloed uit-

oefenen en daardoor de kwijting der schuld aan het buitenland bemoeilijken.

In nauw verband met dit punt staat een ander dat evenzeer besproken wordt. Te weten dat, wanneer Indië de vraag naar goud gaat vermeederen, dit werken moet in de richting van bevordering der goud-appreciatie, zegge van vermeederen der koopkracht van het goud, niet alleen in vergelijking met die van het zilver, maar op zichzelf, van verhooging der waarde van het goud in verhouding tot die van alle andere goederen, waardoor de druk van de op Indië rustende goudschuld vermeederen zou.

Ook vindt het denkbeeld van den overgang van Indië tot den gouden standaard op zichzelf geen bijval. Aan goud als eigenlijk betaalmiddel zou Indië volstrekt geen behoefte hebben. Wat dit betreft, zou voornamelijk te verwachten zijn dat het goud de tegenwoordig circuleerende biljetten zou verdringen. En verder zou het gevaar groot zijn dat het goud, even spoedig als het verschijnen zou, weder verdween, tegen zilver ingewisseld wordende. Te meer, omdat het feit der ontmunting en verkoop van zilver door de regeering grooten indruk zou maken.

Eindelijk wordt in het algemeen te velde getrokken tegen de voortzetting — zij het dan thans op andere wijze — van een muntpolitiek die het bedrag van het ruilmiddel zich niet automatisch naar de behoeften van den handel laat regelen, maar integendeel afhankelijk maakt van manipulaties van de zijde der regeering. Beter nog — zeggen velen — geen vastheid van wisselkoers dan de onzekerheid welke uit dergelijke regeling voortvloeit.

Het zal zeker belangrijk zijn te vernemen, op welke wijze de Engelsche regeering zal meenen zich te kunnen redden uit de moeilijkheden waarin zij — het kan niet genoeg gezegd worden — zichzelf gebracht heeft. En dit wel door, ten eenre, met groote halstarrigheid het eenmaal ingenomen standpunt ten aanzien eener internationale regeling der muntquaestie niet te willen prijsgeven, ten andere, wat Indie betreft, de eerste beginselen van goede muntpolitiek te hebben losgelaten.

Amsterdam,

G. M. BOISSEVAIN.

Mei—Juni 1898.